

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента,

доктора медичних наук,

професора,

професора кафедри гастроентерології,

дієтології та ендоскопії

НУОЗ України імені П.Л.Шупика

Харченко Вячеслава Вікторовича

на дисертаційну роботу

Гуркало Юлії Зіновіївни на тему: «Ураження кишечника у хворих з цукровим

діабетом 2-го типу: особливості розвитку, перебігу та лікування»,

представлену для розгляду у спеціалізовану вчену раду Ф 26.613.148 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, що створена відповідно

до рішення вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені

П. Л. Шупика від 22.11.2023 (протокол № 9) з правом прийняття до розгляду та

проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за

спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Внутрішні хвороби»)

Гуркало Юлією Зіновіївною завершено написання дисертаційної роботи, яка підготовлена у вигляді кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконана нею особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених досліджень, що мають істотне значення для галузі знання 22 – Охорона здоров'я та підтверджена документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Результати роботи базуються на достатньо репрезентативній кількості досліджень та клінічних спостережень. Обсяг наукового матеріалу, комплекс використаних сучасних клінічних, інструментальних, морфологічних, імунологічних та мікробіологічних досліджень, характер отриманих результатів є достатнім для обґрунтування висновків роботи. Всі наукові положення аргументовані, чітко

сформульовані. Результати дослідження підтверджені статистично. Висновки дисертації обґрунтовані, логічно обумовлені результатами проведених досліджень і цілком відповідають поставленим меті та задачам.

Вперше використано комплексний підхід у діагностиці діабетичної ентероколопатії (ДЕКП) у хворих з цукровим діабетом 2-го типу (ЦД2) за допомогою ендоскопії кишечника та морфологічним дослідженням слизової оболонки товстої кишки з оцінкою епітеліальної проникності та дослідженням кишкового мікробіому із оцінкою факторів росту та генетичної схильності. Новим є також визначення значущості різних методів у діагностиці ДЕКП при ЦД2.

Вперше визначена клініко-лабораторна ефективність застосування комплексного лікування діабетичної ентероколопатії у хворих з цукровим діабетом 2-го типу із застосуванням рифаксиміну.

Практична цінність отриманих результатів дослідження обумовлена визначенням оцінки епітеліальної проникності слизового бар'єру кишечника з аналізом білків щільних контактів та вивченням змін кишкового мікробіому із аналізом їх впливу на імунну відповідь, по рівню факторів росту, що надало можливість підвищити точність діагностики ДЕКП у пацієнтів з ЦД2, спланувати та провести адекватне лікування.

Проведено патогенетичне обґрунтування доцільності застосування комплексного лікування діабетичної ентероколопатії у хворих з цукровим діабетом 2-го типу з використанням рифаксиміну.

Дисертанткою засвідчено, що подані до захисту наукові досягнення є її власним напрацюванням і всі запозичені ідеї, наукові результати, цитати супроводжуються належними посиланнями на їх авторів та джерела опублікування.

В дисертаційній роботі враховані всі вимоги встановлені МОН щодо її оформлення. У дисертації не виявлено порушень академічної доброчесності, про що свідчить протокол перевірки на плагіат від 09 жовтня 2023 року.

З доповіді та відповідей на запитання, які обговорювались на фаховому семінарі видно про набуті здобувачем теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності з напряму дослідження.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях. Матеріал дисертації опубліковано в 15 наукових роботах, що повністю відображають зміст проведених досліджень. Серед них 6 статей у наукових фахових виданнях України, рекомендованих МОН України, 2 – у зарубіжному виданні (США), 1 стаття у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базі даних Scopus, та 6 в тезах та збірниках наукових конференцій.

За темою дисертації не виявлено наукових робіт, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації.

Зауваження і питання: Дисертація Ю.З. Гуркало, безумовно, залишає схвальне враження. Суттєвих зауважень до роботи немає. Оцінюючи в цілому позитивно зміст роботи, чіткість зроблених автором узагальнень та висновків, слід відмітити неprincipові недоліки та зауваження:

- деякі питання в огляді літератури щодо діабетичної ентероколопатії при цукровому діабеті 2-го типу висвітлені дискусабельно;
- при оцінці динаміки змін використаних показників після проведеного лікування бажано дослідити більш віддалені результати.

Пропоную дисертантці в порядку дискусії відповісти на такі запитання:

1. Поясніть, будь ласка, чому на Вашу думку у хворих з ДЕКТ при ЦД2 визначаються більш суттєві ендоскопічні зміни слизової оболонки товстого кишечника, ніж у хворих з СПК?
2. Чому для аналізу регуляторної флори Ви обрали саме *Faecalibacterium prausnitzii*?
3. Чому Ви обрали комплексне лікування із використанням рифаксиміну та чи виявлялися у хворих побічні реакції?

Висновок. Дисертаційна робота Гуркало Юлії Зіновіївни «Ураження кишечника у хворих з цукровим діабетом 2-го типу: особливості розвитку, перебігу та лікування» представлена на здобуття вченого ступеня доктор

філософії, є завершеною самостійною роботою в якій вирішується актуальне і своєчасне питання удосконалення діагностики та тактики лікування діабетичної ентероколопатії у пацієнтів з цукровим діабетом 2-го типу, висновки та рекомендації якої мають суттєве наукове і практичне значення.

Дисертаційна робота Гуркало Юлії Зіновіївни повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а сама дисертантка заслуговує присудження наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент:

**професор кафедри гастроентерології,
дієтології та ендоскопії**

НУОЗ України імені П.Л.Шупика

доктор медичних наук, професор

Харченко В.В.

